

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXI. Vene portæ cum caua & corde coniunctio, multiplexque distributio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

Emulgentes.

qui in renis tunica adipe plurimo circumfusam extenditur. Deinde paulo post duas illas prægnâtes venas ad renes deriuat, suam cuique distribuens, quas vulgò Emulgentes dicunt, quòd feròsum emungant sanguinem & ad renes deferant. Interim ex emulgentis dextera superiori parte ramulus ad illius renis tunicam producit, quo ipsa quoque nutrimentum capiat. Ita ferè res habet, quia ferè rem dexter sinistralatior est. Quod si quando elatior sinister sit, contra etiam sese habebunt venulae, quae illorum tunicas nutriunt: dextra inquam ex trunco Cauae ducetur, sinistra ex emulgente. Rarò autem ex Caua ambæ promuntur. Rursum ex inferiori sinistra emulgentis parte seminalis ad sinistram venula, cui interdum etiam à Caua paulo post propago adiungitur; & altera ex anteriori Cauae trunco non multò sub emulgente ad dextrum testem (quam ob causam dextrum semen calidius & fecundius, sinistram feròsius & frigidius esse creditur) vtrinque serpunt in maribus. In foeminis secus, ut suo loco aperiam.

Seminales.

Lumbares.

Iliacae.

Sub renibus verò idem ipse, qui ad descensum recta pergit, magnus Cauae truncus plures ex inferiori parte, qua vertebris infidet, venulas fundit lumbares per vertebras ad medullam spinam, musculòsque vertebris circumiectos; vnde ad abdomen vsque aliae ascendunt. Denique vbi ad sacri ossis extremum pèuenit, in duos magnos scinditur ramos iliacos dictos, qui in duo crura prolabantur. Hi statim in ipsa scissione ab exteriori latere ad lumborum carnes venam emittunt, quae post in peritoneum & abdominis musculos distribuitur. Et soboles quasdam ad superiora sacri ossis foramina instratòsque illi musculos. Post in duos scinditur ramos. Quorum maior & interior propagines habet, tum ad inferiora eiusdem ossis foramina, ad musculos & cutem, ad vesicæ fundum & ceruicem, pudendumue, & in foeminarum vteri fundum & collum. Tum ad exteriores ilium ossis musculos, ad os pubis, ad clunium cutem, aliàsque partes.

Maior verò & exterior ad crus accedens, ex superiori parte, qua peritoneum perforat, sobolem ad ipsum & abdominis musculos ac cutem extendit: atque ab hac non procul aliam ex inferiori regione ad pudendi involucrum, & scrotum. Deinde insignem valde propaginem per interiori femoris tibiaeque sedem sub cute ad interiori vsque malleolum & pedis superiora digitosque deducit; non paucis in progressu relictis ramis, qui tamen non iidem semper in omnibus conspiciuntur. Huic è regione in exteriori parte minor alia respondet ad anteriorem coxendicis articuli sedem, musculos, & cutem. Tum verò tibiam mouentibus musculis còspicuum offert ramum, qui ad cutem quoque penetrat: aliumque maiorem cuidam femur mouenti, qui ad alium tibiae motorem deriuatur: minoresque alios nonnullos, alios paulò maiores, omnes verò in circumiectas femoris, tibiae, suraeque partes. Vbi verò in duos magnos, sed impares ramos dirimitur, minor est exterior, & obliquè descendens non multò post, ramulo anterioris genu regionis cuti ex postrecto, utas illic in partes finditur. Interiori ad pedem mouentes musculos, vsque ad exteriori ferè malleolus: & exteriori ad cutem tibiae, malleoli, & superioris pedis partes: vbi cū

A aliarum quoque venarum furculis vario modo implicatur. Maior autem & interior dum recta deorsum tendit, grandem mittit sobolem, quae internam tibiam, non nihil tamen versus posteriora, & in aliquot dissecta furculos, ad internum calcis & pollicis locum descendit. Deinde post hanc ad idem lateram ad pedis motorem musculum, nec longius multò. Tum ad anteriori lateram aliam, quae inter tibiae os & fibulam musculòsque anteriori illam regionem occupantes descendit; & nonnullis ad illos in descensu proiectis furculis, in superiori demum pedis sede ad eos se fissit musculos, qui in externum lateris digitos trahunt. Quod verò totius trunci superest, inter musculos ad pedem properat eumque inter calcem & interiori malleolum subit; & post in digitos absumitur, bonis ferè ramulis in singulos distributis. Haec est totius venae Cauae series ex diligenti & accurata dissectione collecta.

VENAE PORTAE CVM CAVA ET
Corde coniunctio: multiplexque distributio.

CAPVT XXI.

C Atenus ostensum est, quo modo venae omnes illae, quae per totum corpus detrauantur ex Caua, reducantur ad cor tanquam ad fontem & originem primam. Est enim ea, quae inferioribus partibus continetur, reuocetur primò ad iecur, cum tamen illae, quae sunt in capite, brachijs & thorace, veniant ad cor; facilius multò est & rationi magis consentaneum à iecore ad cor, quam à corde ad iecur progredi. Tum quia cor diuinius esse membrum, quod iecori quoque dominatur. Tum quia in hoc arteriarum exemplum sequimur, quae illuc vniuersa reducitur. Tum verò etiam quia nulla est in iecore interruptio venae, nullum finis vestigiū, ad quod fistamus: cum in corde cuius sit manifestissimum, qui veritatem querere, non omninò proteruite ac pertinaciter agere velit.

De sola igitur Porta dicendum superest, quam potissimum Galenus sententiae suae praesidium esse voluit; eam iactans ad iecoris cauum ita pertinere, ut nullo modo possit ad cor reduci. Ego verò primò illi arterialem venam & venalem arteriam obijcio: quarum altera vsus, altera corpus & substantiam venae habet. Vtramque enim vehementer ab ipso peto ad iecur deduci. Sanè alteram, quae maximè substantiam habet venae vel eò consentiète certum est ex sinistro cordis sinu oriri. Altera verò, ut non est cum Caua coniuncta, sed ita ex sinu dextro procedit, ut inter vtramque non exigua cordis portio intercedat; sic minimè potest ad Cauam & inde ad iecur reduci; sed ad cor tota consistit. Deinde Portam quoque, cum corde optimè copulari atque ad idem principium pertinere affirmo: non peritissimos solum dissectores, sed Aristotelem quoque secutus in cap. 18. lib. 1. de animalium historia, & cap. 4. lib. 4. de partibus. In altero enim loco, Vena, inquit, quae à maiore proficiscitur, iecur transigit, quae Porta appellata iecoris habentur. In altero, Mesenterium membrana & ipsum est pertendens continua ab intestinis ad venam vsque maiorem & aortam, plena venarum multarum atque frequentium, quae

que ab intestinis ad maiorem venam aortamque permeant. Quibus locis maiorem venam appellari eam, quam Cauam dicimus; certum est ex 3. historiae lib. cap. praesertim 4. Itaque Porta velut Cauae propago quaedam est, in icore ad intestina per mesenterium summo natura: consilio emissa; vt alimentum inde ad iecur adduceret; magnamque illam venam, qua per corpus vniuersum distribueretur: atque ad vesicam bilis & lienem, vt minus bonam materiam à meliori fecernerent. Porta enim haec etsi in caua iecoris sede per ampla cernatur, in illius tamen visceris substantia in plurimas scinditur exiguas venulas, quae tum sanguinem per totum viscus distribuunt; tum verò earum non pauca cum Cauae propaginibus ita connectuntur, vt continuae profusus sint, Portaque velut Cauae propago cordi communicet. Ad inferiora vero iecoris dum tendunt, coeunt sensim donec omnes ex viscere erumpentes magnum illum efficiant truncum.

Is postea duos illico ex anteriori parte ad bilis vesicae ceruicem ramulos mittit, qui per eam totam disperguntur. Aliumque aliquantò post paulò maiorem ad dextralateris inferiorem ventriculi sedem. Prior cysticus, posterior gastricus maior appellatur. Tum in duos omnium longè maximos truncos diuiditur. Quorum dexter, qui mesenteriacus vocatur maiorque est, postque ad dextrum latus duos non exiguos detorsit ramos; vnum in ipsa in duos truncos distributione, qui ad ventriculum descendit, & dextram superiorem omenti membranam; Gastroplioicum Siluius nominauit; alterum non multo post, intestinale dictum, ad duodenum intestinum ieiunij principium, in tres primùm, deinde in innumerabiles dissectos ramos in mesenterium & intestina reliqua distribuitur.

De qua tota distributione hoc vniuersè dixisse sit satis, plures & maiores venas in gracilia, quam in crassiora intestina distribui. Quò enim propinquiora iecori & ventriculo sunt intestina, eò pluribus illa venis abundare aequum est.

Tandem verò per coli extrema & recti intestini longitudinem ad anum vsque Hamorrhoidalis excurrit ramus; cuius hic est vsus, vt dum ob lienis obstructionem melancholicus humor expurgari non potest, rami huius beneficio purgetur.

Sinister autem splenicus dictus statim ferè ramum promittit sursum ad ventriculi gibbum, quam dextram dorso partem spectat. Et deorsum alterum ad dextram inferiorem omenti membranæ sedem, columque intestinum. Ille gastricus est minor hic epiploicus dexter. Tum exiguos quoddam ad glandem, qua sustinetur. Post hos duo nobiles occurrunt, gastricus coronarius, & epiploicus posterior. Alter ex altiori regione ad ventriculum, qui penè totum irrigat & superius praesertim orificium pulchre velut coronam cingit, & inde ad inferius quoque descendit. Alter in inferioris regione, qui in ipso propemodum principio in duos scinditur, & hi rursus in alios plures, qui in homine praesertim ad colum intestinum & inferiorem omenti membranam deiciuntur. Reliquum sinistri illius rami mox in duas dissectus partes, & illae in alias, in liene consumitur, in finitis tenuibus venulis in illum totum dispersis. Sed ab is interdum, tum ex superiori, tum ex inferiori parte antequam lienem ingrediantur, ramuli quidam ad superio-

rem omenti membranam & ventriculum digeri conspiciuntur.

Verùm huic venarum dissectioni praestat finem imponere. Siquidem praecipuis quibusque illarum, diductionibus factis duo affecti sumus. Alterum, eas omnes à corde velut omnium principio atque origine deduci & ad illud ipsum reduci. Alterum, quomodo illarum beneficio & ope sanguis per vniuersas corporis partes distribuitur, pluribusque deductis riuulis ab eodem omnes fonte irrigentur. Quare cum omnia Galeni argumenta ita diluta sint, vt verissima sicut Aristotelis illa de admirabili cordis principatu deque sanguinis ac venarum origine sententia: hic demùm sit hac de re disputandi finis, haecque postrema disputationis clausula. Duas esse primas in nostris corporibus venas, vnde ceterae deducantur; eaque ex dextro cordis sinu prodire. Vnam, quam arterialem vocamus, ad pulmones extendam. Alteram Cauam, per totum reliquum corpus dispensatam. Cui famulatur Porta, velut illius propago ad hauriendum alimentum ad intestina partelque circumiectas transmissa. Ad quam ea quoque pertinet, quae ad foetum in vtero sustentandum extenditur ad umbilicum, vt alimentum à matre haustum ad iecur comporet.

Duae primae venae.

DE MADMODYM ARTERIAE pars à corde ascendens multifariam disscindatur.

CAPVT XXII.

Tsi ad susceptam disputationem minus necesse sit arteriarum quoque distributionem proponere; cum eas omnes iam videam & philosophos & medicos vniuersos consentire ex corde deduci. Opportunum tamen id fuerit. Tum vt spiritus non minus, quam sanguinis, necessaria per totum corpus ductio ac deriuatio intelligatur. Tum vero vt id confirmetur, quod de venarum principio definitum est: eudem inquam venarum & arteriarum originem esse; cum eadem penè ambaram diuisio ac distributio conspiciatur. Quamq. minor aliquantò est arteriarum quam venarum, numerus. Quòd crassus sanguis non nisi per venas ad corporis partes penetrare possit; tenuior, autem spiritus à maioribus ac remotioribus arterijs fundatur longius & ad remotiora sese infuset: aut certe calorem siccum longè latèq. transmittat.

Pauciores arteriae quam venae.

Ergò ex sinistro cordis sinu duae primùm promuntur arteriae. Vna venalis; quae simplici venatica constans ad pulmones dirigitur. Aut magna illa Aorta ab Aristotele nominata; quae per totum reliquum corpus extenditur. Haec duae arteriae duabus venis, arterialis & Cauae, quas velut ceterarum parentes ex dextro sinu primas prodire dixi, in sinistro proportione respondent. Prior in plurimas dissecta partes totos pulmones permeat atque in illis statim absumitur. Posterior in ipso ortu cordisque orificio duos amittit surculos; vnum ad dextram, alterum ad sinistram basis cordis sedem. quae velut coronam ei facientes coronalem venam comitantur, & ad mucronem vsque

Duae primae venae.

Coronalis.

Porta Cauae propago.

Cysticus & Gastricus maior.

Mesenteriacus.

Gastroplioicum Intestinalis.

Hamorrhoidalis.

Splenicus.

Gastricus minor. Epiploicus dexter.

Gastricus coronarius.

Epiploicus posterior.